

Van országunkban több ilyen organikus birtokforma, melyek jelentősége a tájjal való funkcionális kapcsolatukban van. A földprivatizáció hazai jellegzetességei, az új tulajdonosi struktúrák, a területek agro-ökológiai értékei iránt csaknem teljesen érzéketlen urbanizációs folyamatok, valamint vélhetően az 1998. januárja óta érvényben lévő OTÉK is veszélyeztetik sajnos azokat a helyenként még meglévő, a táji adottságokhoz való alkalmazkodás jegyében létrejött, a TSZ-világ által sem megsemmisített birtokformákat, épületeiket, földhasználati rendszereit, gazdálkodási stratégiáit, melyek nem archaikusságuk miatt, hanem a táji jegyek szerint való cselekvéshez kínált példák miatt értékesek, de a fenti tényezők nagyon megnehezítik az ezek mintájára újonnan létesíteni kívántak kialakítását is.

Ezekre ma – a környezetgazdálkodás felé tartó mezőgazdaság korában – különös szükségünk lehet, remélve, hogy a regionalitásban rejlő értékek szélesebb körben is érvényesíthetők. Hogy tudhassuk, a vidékfejlesztés mi-ért kell, ne csak azt, hogy mi *ellen*.

Hogy feltárhassuk ezek valós értékeit, szükséges a lebonyolított pályázat mintájára más, nem alföldi tájaink területére vonatkozóan is hasonló pályázatokat kiírni, azok anyagát publikussá tenni. Az ezügyben tenni vágyók számára szívesen felajánljuk együttműködésünket.

Markolt Endre, dr. Ónodi Gábor

FALUFEJLESZTÉS ABAÚJBAN

1996. évben pályázatot írt ki a Mezőgazdasági és Földművelésügyi Minisztérium bajor támogatással apró falvak részére, amiben falufejlesztési programra lehetett pályázni.

56 pályázó kis település közül pályázatot nyert Baskó, Fony, Hejce, Mogyoróska és Regéc községek. Az említett települések a Zempléni hegységben fekszenek. Valamikor a történelmi Abaúj vármegye festői szépségű délkeleti csücskében voltak találhatóak. A nagy kiterjedésű fenyvesekkel, tölgyesekkel borított vulkanikus eredetű hegyek bércei, kristálytisza erdei patakokkal díszített völgyei lenyűgözik a pihenni vágyókat. A regéci várrom, Boldogkő vára, a boldogkőújfalui kőtenger, kúriák, műemléktemplomok várják az idelátogatókat.

Az öt egymással szomszédos, 500 lélekszám alatti településen együttesen, de településenként önállóan is falumegújítási munka indult el. Keressük a közös történelmi szálakat, közös adottságokat, ami segítséget ad a jelen ne-

Baskó látképe

hézségeinek és a kitűzött céloknak a megoldásában.

A települések közül Baskó, Hejce és Mogyoróska zsákutcás település. Turistautak kialakításával és Baskóról Boldogkőváralja irányában egy 6 km-es útszakasz megépítésével a 3. számú főútvonal és a környező települések könnyebben elérhetővé válnának. Az említett települések környezete csendes, a hegyi levegő különösen az aszmatikus betegek számára kedvező.

A településeket övező legelők az állattartás visszaszorulása következtében fokozatosan beerdősülnek, ezt a folyamatot gyorsítja az, hogy erdővel határosak. A falu magja a templom és bolt környéke, domináns a hagyományos építészeti forma, kevés számban található kockaház. A hagyományos építészeti formával rendelkező lakóházak felújítását eredeti állapotában, magas komfortfokozattal tervezik megoldani a települések lakói és vezetői.

A falufejlesztés munkái során az a legfőbb célunk, hogy a természeti értékek megőrzését is figyelembe véve a településeken élő lakosok életkörülményeit javítsuk, olyan helyzetet teremtsünk, hogy jól érezzék magukat az ott élők és az oda látogatók egyaránt.

A megkezdett munkák során is tapasztaljuk, hogy az egyes települések lakosait, és az öt település lakosait is közelebb hozza egymáshoz a falumegújítási program.

Magyar Erzsébet, Baskó polgármestere

A TISZATÉR KISTÉRSÉG FEJLESZTÉSI EREDMÉNYEI

A Tiszatér Társulás 1993-ban alakult meg Tiszadobon. Alapítói Szabolcs-Szatmár-Bereg megye délnyugati, és Hajdú-Bihar megye északnyugati településein. A tizenkét, hasonló társadalmi és földrajzi adottságú település térségi összefogással szeretne mai nehéz helyzetéből előrelépni. Komplex fejlesztési programot készítettünk el 1994-ben, amely meghatározta, hogy az idegenforgalom fejlesztésével kell kezdenünk programjainkat.

Az idegenforgalom fejlesztésére elkészült a *Tiszatér Háló* idegenforgalmi fejlesztési program. Ez szimbolikus név, amely a háló egyes csomóiban egy-egy települést határoz meg. A térségben a háló közös gondolkodást, összefogást, kiemelkedést is jelképez.

A *Tiszatér Háló* hármas alapelv alapján készült el. Az első, hogy a helyi adottságokra kell alapozni a fejlesztési elképzeléseket. A második, hogy hosszú távon, 10-15 éves folyamatban kell gondolkodnunk. A harmadik, hogy fejlesztéseinket komplexen kell végrehajtanunk.

A fejlesztési program 15 projektet határoz meg. Ezek közül a leglényegesebbek:

- Nomád vízitábort építettünk Tiszadob külterületén, mivel a Tisza-part és a vízitúrázók helyzete nem rendezett.

- A diákok nyári foglalkoztatására alkotóházat építettünk Tiszavasváriban, az ifjúsági táborban.

- Programcsomagunk szélesítése érdekében lovasturisztikai tanulmányt készítettünk.

- Idegenforgalmi és marketing irodát nyitottunk Tiszalökön; ez vendégközvetítéssel, képzésekkel és marketingtevékenységgel foglalkozik.

- Képzéseket tartottunk vendégfogadók számára,